

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 5

Частина I

**Одеса
2019**

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 5. Частина I. – Одеса, ОНЕУ. – 2019. – 245 с.

Автори:

Вітковська К. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Милашко О. Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю. О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Погорєлова Т. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотоєнкова О. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Тарасова К. І. – к.е.н., викладач кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Абалмасова М. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Агапченко К. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Березорудський А. М. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Богомаз О. О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бондаренко А. В. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Бойко В. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бойчева О. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Борищук А. О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Бурлаєва В. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Воскобойнік І. І. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Вебер К. І. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету,
Гаращенко О. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Георгіу О. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Голубчикова Ю. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Дворжак А. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Джонмуродова Н. Д. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Зарічна Т. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Запорощенко А. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Любович А. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мотишена В. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Савина І. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Стародубцева Т. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету.

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

© колектив авторів, 2019

ЗМІСТ

Голубчикова Ю.В., Вітковська К.В. Статистичний аналіз динаміки та стану безробіття в Україні.....	6
Дворжак А.С., Милашко О.Г. Статистичний аналіз в'їзного та виїзного туризму в Україні.....	13
Савина І.В., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз показників забору, використання та забруднення води.....	18
Запорощенко А.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз захворюваності на СНІД в країнах Європи.....	26
Борищук А.О., Самотоєнкова О.В. Диференціація регіонів України за рівнем зайнятості населення.....	33
Джонмуродова Н.Д., Погорєлова Т.В. Особливості статистичної оцінки кредитоспроможності позичальників банку.....	39
Любович А.А., Вітковська К.В. Аналіз патентної діяльності в Україні.....	47
Стародубцева Т.В., Вітковська К.В. Статистичне дослідження розвитку альтернативної енергії в Україні... ..	54
Бойко В.С., Тарасова К.І. Аналіз розвитку легкої промисловості України	60
Зарічна Т.С., Тарасова К.І. Машинобудування України: сучасний стан, структура та тенденції розвитку галузі	68
Агапченко К.А., Тарасова К.І. Статистичний аналіз переробної промисловості України	77
Богомаз О.О., Тарасова К.І. Статистичний аналіз динаміки та стану розвитку вугільної промисловості України	83
Бондаренко А.В., Тарасова К.І. Статистична оцінка заробітної плати громадян України	91
Любович А.А., Тарасова К.І. Дослідження ризику трудової міграції населення України.....	98
Weber K.I., Tarasova K.I. The latest trends of Ukrainian labor market: statistical research	105
Мотишена В.В., Тарасова К.І. Дослідження харчової промисловості України	113
Березорудський А.М., Тарасова К.І. Аналіз електроенергетичної промисловості України	120

Абалмасова М.П., Милашко О.Г. Статистичний аналіз діяльності мотелів України	126
Березорудський А.М., Милашко О.Г. Методи статистичного аналізу діяльності мотелів та хостелів	131
Бойчева О.П., Милашко О.Г. Провідні напрямки співробітництва Болгарії та України	138
Агапченко К.А., Милашко О.Г. Необхідність статистичного аналізу діяльності хостелів в Україні	144
Богомаз О.О., Милашко О.Г. Аналіз діяльності готелів в Україні	151
Бойко В.С., Милашко О.Г. Аналіз ринку мотельних послуг	157
Бурлаєва В.С., Милашко О.Г. Аналіз динаміки основних макроекономічних показників Німеччини	162
Воскобойнік І.І., Милашко О.Г. Дослідження сучасного стану мотельних господарств України	166
Гаращенко О.В., Милашко О.Г. Статистичний аналіз діяльності кемпінгів в Україні	173
Любович А.А., Милашко О.Г. Зовнішньоекономічна діяльність Франції та її торговельно-економічне співробітництво з Україною	178
Мотишена В.В., Милашко О.Г. Аналіз сучасного стану діяльності мотелів в Україні	185
Стародубцева Т.В., Милашко О.Г. Статистичний аналіз основних макроекономічних показників Польщі	193
Георгіу О.А., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз рівня злочинності в Європі	199
Березорудский А.Н., Ольвинская Ю.О. Анализ рынка электромобилей в Украине	207
Богомаз О.О., Ольвінська Ю.О. Аналіз сучасного стану викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря України	212
Агапченко К.А., Ольвінська Ю.О. Техногенний вплив на екологію в Україні	219
Бойко В.С., Ольвінська Ю.О. Аналіз динаміки екологічного сліду планети	226
Абалмасова М.П., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз екологічного стану Чорного моря	233
Любович А.А., Ольвінська Ю.О. Вплив освіти на формування особистості.....	239

ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ МОТЕЛЬНИХ ГОСПОДАРСТВ УКРАЇНИ

Воскобойнік І. І.¹, Милашко О. Г.²

¹ – студент, кафедра статистики,

² – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики
Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Воскобойнік І. І., Милашко О. Г. Дослідження сучасного стану мотельних господарств України. У статті описано історію виникнення й розвитку мотельних комплексів у країнах світу. Розглянуто актуальність розвитку мотелів в Україні як доступного бюджетного засобу розміщення для автотуристів. Висвітлено основні тенденції туристичної галузі, що підтверджують доцільність більш широкого впровадження мотелів у готельне господарство країни. Здійснено порівняння розвитку мотельних підприємств України з розвитком цих підприємств у зарубіжних країнах.

Ключові слова: готельне господарство, колективні засоби розміщення, мотель, туристична інфраструктура, автомобільний туризм, примагістральні споруди.

Воскобойник И. И., Милашко О. Г. Исследование современного состояния мотельных хозяйств Украины. В статье описана история возникновения и развития мотельных комплексов в странах мира. Рассмотрена актуальность развития мотелей в Украине в качестве доступного бюджетного средства размещения для автотуристов. Освещены основные тенденции туристической отрасли, подтверждающие целесообразность более широкого внедрения мотелей в гостиничное хозяйство страны. Произведено сравнение развития мотельных предприятий Украины с развитием этих предприятий в зарубежных странах.

Ключевые слова: гостиничное хозяйство, коллективные средства размещения, мотель, туристическая инфраструктура, автомобильный туризм, примагистральные сооружения.

Voskoboynic I. I., Mylashko O. G. The study of current state of the motel industry of Ukraine. The history of motel complexes appearance and development in the countries of the world is described. The article considers the relevance of the motels development in Ukraine as an affordable budget accommodation for autotourists. The main tendencies of the tourism industry are highlighted, confirming the expediency of wider introduction of motels to the hotel industry of the country. Comparatively the development of motel enterprises of Ukraine with the development of these enterprises in foreign countries.

Keywords: hotel industry, accommodation facilities, motel, tourist infrastructure, automobile tourism, road building.

Воскобойнік, І. І. *Дослідження сучасного стану мотельних господарств України* [Текст] / І. І. Воскобойнік, О. Г. Милашко // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 5. Частина І – Одеса, ОНЕУ. – 2019. – С. 166 – 172.

Постановка проблеми. Ефективне функціонування ринку готельних послуг є важливою складовою частиною соціально-економічного розвитку економіки України. Однак глибока політична та економічна криза спричинили значне зменшення кількості туристів в Україні. Зниження туристичного потоку призвело до підвищення рівня конкуренції між мотелями за платоспроможного клієнта. Жорстка конкуренція потребує від операторів ринку мотельних послуг уміння формувати стійку і дієву конкурентну перевагу та розробляти ефективні заходи з просування своїх послуг. Саме тому проблема дослідження сучасного стану мотельних господарств є актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічною та інформаційною базою дослідження готельної індустрії та сучасних тенденцій її розвитку є роботи таких відомих вітчизняних та зарубіжних вчених, як, зокрема, П. Пуцентейло (економічні та організаційні аспекти готельного господарства [2]), Г. Папірян, Н. Кабушкін (менеджмент готельних підприємств [3; 4]), Г. Круль, А. Чудновський (загальні методичні та теоретичні аспекти готельного бізнесу [5; 6]), Т. Сокол (особливості обслуговування на готельних підприємствах [7]), І. Писаревський (проблемні аспекти ведення готельної справи) [8].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Індустрія гостинності є однією з важливих складових світового ринку послуг та високодохідною галуззю, що швидко розвивається, створюючи нові види та форми підприємств. Одним із таких засобів розміщення, який активно поширюється на ринку готельних послуг, є мотель. Їхня актуальність зростає з кожним днем, оскільки щорічно десятки мільйонів осіб відправляються в подорожі, а далеко не у всіх є достатня кількість коштів для проживання в готелях. Останнім часом в Україні створюється все більше закладів розміщення, що позиціонують себе як мотелі, однак проблема створення достатньої вітчизняної нормативно-правової бази, яка б регулювала діяльність таких засобів розміщення, залишається невирішеною.

Мета статті. Метою статті є визначення особливостей функціонування такого засобу розміщення туристів як мотель та аналіз динаміки показників, які характеризують їхню діяльність в Україні.

Виклад основного матеріалу. Розвиток туристичної галузі сьогодні – надзвичайно актуальний, оскільки туризм – один із важливих

чинників виходу нашої економіки з кризи, стабільного й динамічного збільшення надходжень до бюджету, підвищення зайнятості населення. Галузь виконує важливу роль у здійсненні широкомасштабних завдань із розбудови української державності, входження України до світового співтовариства, у культурному й духовному відродженні нації. Адже Україна має багаті туристичні можливості, розвинуту мережу авіаційних, залізничних, автомобільних, морських і річкових шляхів сполучення, вигідне для туризму місце розташування на перехресті шляхів між Заходом та Сходом.

У 20-х рр. XX ст. з крупних нововведень у готельному бізнесі слід назвати появу мотелю як принципово нового типу підприємства сфери гостинності, розрахованого на ночівлю не лише постояльца, а й його автомобіля. Проте широке поширення в Америці, а відтак і в Європі, мотелі отримали лише після Другої світової війни.

На теренах України корчми були зручні за часів подорожей на власних конях, але з кінця XVIII – початку XIX ст. вони поступово почали зникати, хоча існували ще досить довго як своєрідні установи з різними функціями – економічними, культурними й суспільними, і як невід’ємні елементи забудови, в архітектурі яких виразно прочитувалися особливості регіональної архітектури.

На сьогодні майже не залишилося будівель корчми того часу, а ті, що збереглися, не використовують за призначенням: вони закинуті, зруйновані, використовуються як житловий будинок або стоять у музеях просто неба і нагадують відвідувачам про свої першочергові функції.

Корчма – це первинний мотель, що пройшов чимало перебудов, але основну функцію – надання житла подорожнім – збережено. Спершу це була просто корчма, згодом заїжджа (заїжджий двір), потім такі функції виконувала поштова станція, і лише після Другої світової війни на території сучасної України почали з’являтися так звані придорожні мотелі.

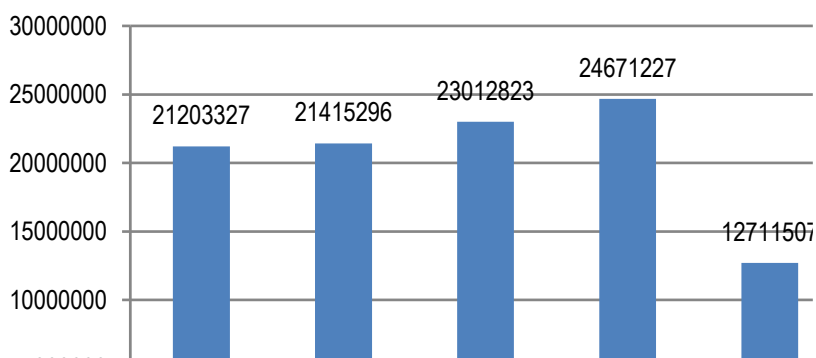
Нині мотельне господарство в усьому світі поставлено на індустріальну основу і є галуззю економіки, яка забезпечує значні валютні надходження за рахунок розвитку іноземного та внутрішнього туризму.

Мотель – готельний комплекс, що складається з готелю й майданчика або гаража-стоянки для тимчасового зберігання легкових автомобілів. Розміщується за межами міста вздовж автошляхів, як правило, в одно- двоповерховому будинку або в частині будинку з окремим входом. Окрім умов паркування, може надавати послуги з технічного обслуговування автомобілів. Розвиток мотелів пов’язаний із розвитком транспортних комунікацій, а також посиленням та інтенсифікацією політичних й економічних зв’язків. Паралельно змінювався й набір приміщень готельних комплексів, розвивалася їх спеціалізація. Мотелі потенційно є одними з найпривабливіших і найпотрібніших об’єктів як для внутрішніх, так і для іноземних туристів.

Досвід роботи показує, що міста та регіони України мають потужний

історично-архітектурний, культурний та сприятливий природний потенціал, значні передумови для розвитку цієї галузі як вагомого джерела надходження коштів і наповнення відповідних бюджетів. Після значного спаду у 2014 р. спостерігається тенденція збільшення кількості іноземних туристів в Україні (рис. 1), отже, можна сподіватися, що українські осередки історико-культурного, лікувально-оздоровчого, спортивного та іншого спрямування будуть приваблювати щороку дедалі більшу кількість іноземних туристів. Водночас залишається потреба збільшення числа подорожуючих України. Важливим заходом, спрямованим на розвиток внутрішнього та в'їзного туризму, є створення мережі засобів розміщення, які б за невисоку ціну забезпечили можливість проживання для автотуристів та іноземних туристів під час мандрівок історичними та рекреаційними центрами України. Задля цього світова практика та об'єктивна необхідність пропонують скористатися прогресивним досвідом зарубіжних країн у сфері функціонування популярних і відносно недорогих закладів для подорожуючих – мотелів.

Рис. 1. Кількість іноземних громадян, які відвідали Україну у 2011–2017 рр.

Так, найбільша кількість підприємств готельного господарства розміщена в Києві (9,2% від загальної кількості), Дніпропетровській і Львівській областях.

За даними Державної служби статистики України, на ринку готельних послуг України переважають малі готельні підприємства (до 100 місць), до яких входять і мотелі (рис. 2).

Рис. 2. Підприємства готельного господарства України за місткістю номерного фонду, %

Відомо, що в проектуванні й будівництві мотелів у нашій країні порівняно з країнами заходу помітна суттєва різниця. Насамперед це функціональне призначення самого мотелю. Якщо в країнах Заходу з високим ступенем автомобілізації мотель виконує здебільшого функцію придорожного мотелю і тільки в курортних місцевостях його використовують для потреб рекреації, то в нашій країні це заклади масового відпочинку, які використовують з рекреаційною метою незалежно від їх розміщення. Друга відмінність полягає в тому, що на будівництво таких закладів у країнах бізнесу нерідко впливають комерційні цілі, котрі покладено в основу цих або інших планувальних і просторових вирішень.

Проаналізуємо сучасну сувору вітчизняну придорожно-готельну дійсність. Розподіл цих закладів на автошляхах украї нерівномірний. Неможливо пояснити, чому на одній ділянці траси їх так багато, а на іншій взагалі немає, хоча транспортний потік тут великий.

Туризм є однією з найбільших і найдинамічніших галузей світової економіки, у багатьох країнах – надійне джерело поповнення бюджету, зайнятості населення, вирішення багатьох соціально-економічних проблем. Ринкова частка України у 2004 році становила 3,8% міжнародних туристських прибуттів в Європі, причому ринкова частка доходів України від міжнародного туризму становила лише 0,3 %. Це найменший показник серед європейських країн. Дохід від міжнародного туризму на одного мешканця України становить 24,0 дол. США. Україна за рівнем розвитку мотелів у п'ять раз відстає від середніх показників у Європі, майже втричі – від країн Центральної Європи, хоча в 1,2 раза перевищує показники, середні для СНД. Тільки цього вже достатньо, щоб зрозуміти, наскільки актуальною є тема сучасного об'ємно-планувального

рішення мотелю.

Автомобільний туризм – один із популярних і традиційних видів. Нині Україна значно відстає і від раніше існуючих рівнів, і від вимог міжнародних стандартів щодо туризму. Водночас подальший розвиток галузі стримує відсутність належної інфраструктури, відповідних сервісних умов, що у свою чергу позначається на рівні якості обслуговування туристів. Стан розвитку галузі не відповідає потенційним можливостям держави, яка має все необхідне для розвитку туристської індустрії: природні умови, історико-культурні та матеріальні ресурси. І сьогодні галузь посідає незначне місце в економіці України порівняно з країнами розвинутої економіки. (рис. 3)

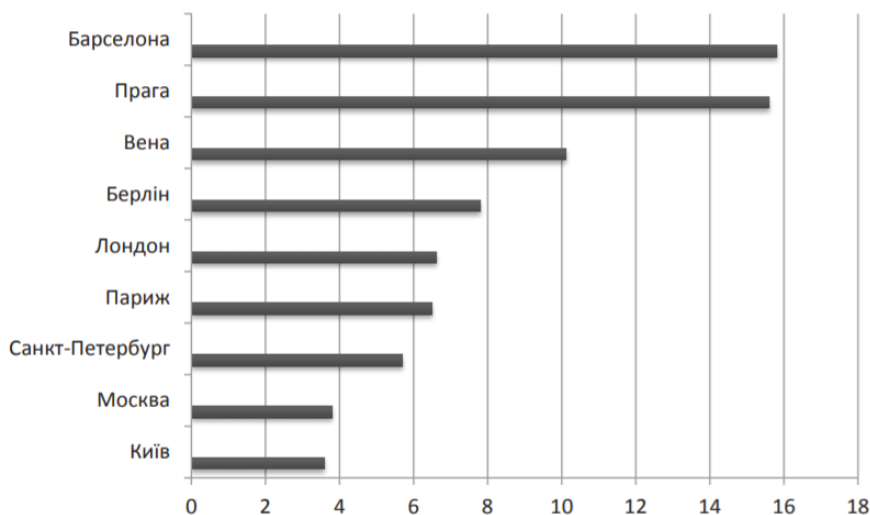

Рис. 3. Насиченість готельного ринку столиць Європи (кількість номерів на 1 000 жителів)

Останнім часом на розвиток туристичної інфраструктури дедалі більше впливають природно-географічні, демографічні, соціально-економічні, екологічні, історико-культурні, науково-технічні та інші чинники. Отож, у недалекому майбутньому можна чекати на розвиток нових проектів мотельних комплексів в Україні. Це досить перспективний тип будівництва, який має попит у світі.

Висновки. Аналіз чинників розвитку інфраструктури туризму, узагальнення зарубіжного досвіду підтверджують необхідність комплексного підходу до вивчення проблем галузі та розробки і впровадження механізмів, що базуються на якісному задоволенні потреб туристів через систему мотельних підприємств. Дослідженням виявлено основні чинники стримування розвитку інфраструктури туризму, що пов'язані, передусім, із недосконалим податковим законодавством;

відсутністю ефективної реклами туристсько-рекреаційних можливостей України на державному рівні; низькою якістю та вузьким асортиментом мотельних послуг за недостатнього використання відповідних соціологічних досліджень; недостатньою підтримкою з боку держави тощо.

На основі аналізу стану та рівня розвитку інфраструктури туризму в умовах ринкової економіки обґрунтовано необхідність модернізації підприємств мотельного господарства, підвищення якості послуг завдяки використанню комплексних соціологічних досліджень і впровадженню нових моделей управління.

Вивчення досвіду розвитку мотельних підприємств у зарубіжних країнах дає підстави стверджувати, що світове мотельне господарство, незважаючи на негативний вплив економічних, соціальних та політичних криз, залишається стабільною і прибутковою галуззю економіки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пуцентайло П. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва : [навч. посіб.] / П. Пуцентайло – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 344 с.
2. Папирян Г. Менеджмент в индустрии гостеприимства (отели и рестораны) / Г. Папирян. – М. : Экономика, 2000. – 207 с.
3. Кабушкин Н. Менеджмент гостиниц и ресторанов : [учеб. пособ.] / Н. Кабушкин, Г. Бондаренко. – Мн. : Новое знание, 2001. – 216 с.
4. Круль Г. Основи готельної справи : [навч. посіб.] / Г. Круль. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 368 с.
5. Чудновский А. Туризм и гостиничное хозяйство : [учебник] / А. Чудновский – М. : Юркнига, 2005. – 448 с.
6. Сокол Т. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах : [підручник] / Т. Сокол. – К. : Альтерпрес, 2009. – 447 с.
7. Проблеми розвитку туризму і готельного господарства: регіональний аспект : [монографія] / за заг. ред. І. Писаревського. – Х. : Харківська національна академія міського господарства, 2009. – 276 с.
8. Державний сайт статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
9. Будинки та споруди. Готелі : ДБН В.2.2-20:2008. – К. : Мінрегіонбуд України, 2009. – 54 с.
10. Департамент туризму в Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=4268f55c-fec7-4d63-b4d3-1a0311a7297b&tag=Turizm>

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ВИПУСК 5

Частина I

**Одеса
2019**